

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr. 3
la Hotărârea Consiliului INJ,
nr. 7/3 din 10 martie 2025*

CURRICULUM la disciplina

„*SCRIEREA ȘI ARGUMENTAREA JURIDICĂ A ACTELOR PROCEDURALE*”

(candidați la funcția de judecător)

AUTORI:

Vladislav GRIBINCEA,
judecător, Curtea Supremă de Justiție,
formator INJ

Alexandru NEGRU,
judecător, Judecătoria Chișinău,
formator INJ

_____AVIZAT
Șef al Direcției instruire și cercetare,
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2025

I. INTRODUCERE

Redactarea actelor judecătorești este esențială pentru asigurarea clarității, transparenței și legitimității procesului de justiție.

Un act judiciar bine redactat:

- a) permite părților să înțeleagă motivele unei decizii;
- b) facilitează exercitarea dreptului la apărare; și
- c) contribuie la consolidarea încrederii publicului în sistemul judiciar.

De asemenea, un act judecătoresc exact și coerent:

- d) reduce riscul de interpretări eronate;
- e) asigură previzibilitatea jurisprudenței;
- f) contribuie la uniformizarea practicii judiciare și la dezvoltarea dreptului.

Studierea acestei discipline este menită să contribuie la dezvoltarea abilităților audienților Institutului Național al Justiției de a redacta acte judecătorești de înaltă calitate. Disciplina este foarte importantă pentru viitorii judecători, având în vedere că scrierea și argumentarea juridică nu a fost predată până în anul 2023 la facultățile de drept din Republica Moldova.

Această disciplină se axează în principal pe reguli de scriere și argumentare juridică, cu accent sporit pe actele emise de judecători în cauzele penale, contravenționale și civile.

II. OBIECTIVELE GENERALE ALE DISCIPLINEI

Principalele obiective ale acestei discipline în raport cu audienții INJ sunt:

nivel de cunoaștere	nivel de aplicare	nivel de integrare
- să cunoască etapele de scriere a actelor judecătorești; - să cunoască regulile de scriere juridică; - să explice standardele CtEDO privind motivarea hotărârilor judecătorești; - să cunoască structura actelor judecătorești în funcție de materia dreptului, precum și în funcție de gradul de jurisdicție a instanței emitente; - să explice regulile de anonimizare a hotărârilor judecătorești.	- dezvoltarea abilității de rezumare a faptelor relevante; - să poată redacta acte judecătorești concise, clare și bine structurate; - să poată face distincție între aspectele de drept relevante și irelevante; - să poată aplica corect în practică regulile de anonimizare a hotărârilor judecătorești.	- să poată identifica carențele de scriere și argumentare juridică în acte judecătorești sau proiectele acestora; - să deprindă abilități de autoperfecționare în ceea ce privește scrierea și argumentarea juridică.

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Formatori	Semestrul	Ore			Evaluarea finală
		Total	Curs	Ore practice	
Vladislav GRIBINCEA Alexandru NEGRU	II	40	16	24	Evaluare continuă a activității / Examen final

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

1. Introducere în scrierea juridică și tehnica de redactare judiciară (Curs)	(2 ore)
Principiile fundamentale ale redactării juridice: - Scopul scrierii și argumentării judiciare - Metodologia IRAC - Standardele minime de motivare Tehnici de redactare judiciară: - Limbajul: claritate, concizie și evitarea ambiguităților - Utilizarea corectă a terminologiei juridice - Formatul actului judecătoresc	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming
Ore practice Analiza structurii unei hotărâri CtEDO și a unei hotărâri a CSJ	(2 ore)
2. Principiile interpretării și aplicării legii (curs)	(2 ore)
Metodele de interpretare juridică: - interpretarea teleologică - interpretarea sistemică - Interpretarea istorică - Interpretarea logică - Interpretarea semantică Interpretarea extensivă a legii: - cauzele civile - cauzele administrative - cauzele penale și contravenționale Aplicarea legii în timp:	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming

- legea materială - legea penală mai blândă - legea procedurală - prevederile tranzitorii	
Ore practice Feedback pe marginea spețelor soluționate de audienți	(2 ore)
3. Întocmirea actului judecătoresc (Curs)	(2 ore)
Structura hotărârii: - Procedura - Faptele relevante - Legislația relevantă - Motivarea instanței - Satisfacția echitabilă/Prevenția generală și specială. - Cheltuieli judiciare - Dispozitivul - Măsurile asiguratorii Procesul de întocmire: - Atribuțiile asistentului/grefierului în cazul diferitor acte - Etapa pregătitoare și întocmirea proiectului - Semnarea actului și încărcarea lui în PIGD - Corectarea greșelilor Hotărârile adoptate în complete din mai mulți judecător.	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming
Ore practice Feedback pe marginea proiectelor de hotărâri judecătorești întocmite de audienți	(2 ore)
4. Motivarea judiciară (Curs)	(2 ore)
- Identificarea faptelor relevante și irelevante - Referințele la legislație, standarde și jurisprudența relevantă - Standardul de probațiune și prezumțiile - Construirea raționamentului juridic - Respectarea practicii judecătorești - Soluții pentru legislație sau practică neclară - Conținutul dispozitivului hotărârii	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming
Ore practice Feedback pe marginea proiectelor de hotărâri judecătorești întocmite de audienți	(2 ore)
5. Actele judecătorești de dispoziție	(2 ore)

Tipurile de acte: - Hotărârile - Deciziile - Opiniile separate - Încheierile - Ordonanțele - Procesele-verbale Procesul de întocmire: - Atribuțiile asistentului/grefierului și al judecătorului în cazul diferitor acte - Etapa pregătitoare și întocmirea proiectului - Semnarea actului și încărcarea lui în PIGD - Corectarea greșelilor - Acte de dispoziție adoptate în complete din mai mulți judecători	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming
Ore practice Feedback pe marginea proiectelor de hotărâri judecătorești întocmite de audienți	(2 ore)
6. Particularități ale actelor judecătorești de dispoziție în materie civilă și administrativă (Curs)	(2 ore)
Procedură civilă: - Obiectul deliberării (art. 240 CPC) - Tipurile de hotărâri - Indexarea sumelor - Executarea imediată - Asigurarea executării - Procedura specială - Procedura în ordonanță - Motivarea hotărârilor primei instanțe Procedura administrativă: - Obiectul deliberării - Conținutul dispozitivului - Motivarea hotărârii primei instanțe	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming
Ore practice Feedback pe marginea proiectelor de hotărâri judecătorești întocmite de audienți	(2 ore)
7. Particularități ale actelor judecătorești de dispoziție în materie penală (Curs)	(2 ore)

Obiectul deliberării (art. 385 CPP) Dispozitivul sentinței Specificul sentințelor: - de achitare - de încetare - de condamnare Alte nuanțe: - Limitele acuzării - Recalificarea faptelor - Executarea pedepsei - Indisponibilizarea și valorificarea bunurilor infraționale - Măsurile de ocrotire Acțiunea civilă în procesul penal - Reguli generale - Admiterea în principiu	Prelegere interactivă (cu suport vizual) Brainstorming
Ore practice Feedback pe marginea proiectelor de hotărâri judecătorești întocmite de audienți	(2 ore)
8. Pronunțarea și publicarea actelor de dispoziție materie penală, contravențională și civilă (Curs)	(2 ore)
Pronunțarea actelor de dispoziție: - Deliberarea - Pronunțarea hotărârii motivate - Pronunțarea dispozitivului - Comunicarea hotărârii către părți Reguli de publicare - Hotărârile judecătorești exceptate de la publicare - Anonimizarea hotărârilor publicate - Dreptul de a fi uitat	
Ore practice Feedback pe marginea proiectelor de hotărâri judecătorești întocmite de audienți	(2 ore)
9. Exercițiu de întocmire a unei hotărâri judecătorești complexe (feedback oferit de formatori)	(8 ore)

V. EVALUAREA DISCIPLINEI

Evaluarea audienților va consta din evaluarea curentă și evaluarea finală.

A. Evaluarea curentă va consta din:

- (a) Calitatea actelor întocmite pentru orele practice;
- (b) Prestația audientului la orele de curs.

B. Evaluarea finală: examen, care va consta în întocmirea unuia sau a mai multor acte judecătorești.

VI. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE DE BAZĂ

1. [Compendiu de standarde Europene și bune practici de motivare judiciară](#) / Consiliul Europei, 2024
2. [Avizul CCJE nr. 11\(2008\)](#) cu privire la calitatea hotărârilor judecătorești
3. Cum scriem? Dar și: Ce scriem? De ce scriem? Pentru cine scriem? / Revista Română de Drept al Afacerilor NR. 3/2020
4. [Hotărârea CSM nr. 658/30 din 10 octombrie 2017](#) privind aprobarea Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată
5. Avizul Consultativ al CtEDO [nr. P16-2019-001, din 29 mai 2020](#)
6. E. Covalenco, T. Vîzdoagă. Deliberarea și adoptarea sentinței, în Manualul judecătorului pentru cauze penale. Chișinău 2013